

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
HSGM HUKUK VE MEVZUAT DAİRE BAŞKANLIĞI
12.11.2024 14:37:36 - E-43252159-610-259413703

259413703

HSGM HUKUK VE MEVZUAT DAİRE BAŞKANLIĞI

9000

CERTIFICATE

7/14546 GK 11

Sayı : 43252159
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05/08/2024 tarihli ve 43452547-120.07-1469314 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Satuk Buğra KAVUNCU tarafından verilen “Bakanlık tarafından diyabet hastalığı ile mücadelede alınan önlemlere ilişkin” 7/14546 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilâşikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Prof. Dr. Kemal MEMİŞOĞLU
Sağlık Bakanı

Ek : Önerge cevabı

İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Satuk Buğra KAVUNCU tarafından verilen “Bakanlık tarafından diyabet hastalığı ile mücadelede alınan önlemlere ilişkin” 7/14546 esas numaralı yazılı soru önergesi cevabıdır.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından "bulaşıcı olmadığı halde salgın şeklinde yayılan" kronik bir hastalık olarak nitelendirilen diyabet hastalığı her geçen gün yayılmaya devam etmektedir. Diyabet hastalığı, aynı zamanda birçok ciddi hastalığın da gerekçesi olarak toplum sağlığını tehdit etmektedir. Örneğin Türk Böbrek Vakfı Başkanı Timur Erk, Türkiye'de yaklaşık 65.000 diyaliz hastasının bulunduğunu ve bu hastaların ortalama %40'ının şeker hastalığı nedeniyle son dönem kronik böbrek yetmezliği hastası olduğunu ifade etmektedir. Türk Böbrek Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Aydın Türkmen de sonradan edinilmiş şeker hastalığı, bir diğer ifadeyle tip-2 diyabet hastalarının yaklaşık %70'inin, aynı zamanda yüksek tansiyon hastası ve bu hastaların bir kısmı tansiyon düzeylerini düşürebilmek için reçeteli ilaçlar kullandığını belirtmektedir.

Bu bağlamda;

SORULAR:

- 1) Türkiye genelinde son beş yıl içerisinde diyabet teşhisi konulan hasta sayısı nedir?
- 2) Bu istatistikler yaş, cinsiyet ve coğrafi bölgelere göre nasıl dağılmaktadır?
- 3) Türkiye'deki diyabet hastalarının sağlık hizmetlerinden memnuniyet düzeyleri hakkında herhangi bir yapılmış kamuoyu araştırması var mıdır? Varsa, bu sonuçlar nelerdir?
- 4) Sağlık Bakanlığı'nın, diyabet hastalarının yaşam kalitesini artırmak ve hastalığın yayılmasını önlemek için almayı planladığı veya uygulamakta olduğu stratejiler nelerdir?
- 5) Bu stratejilerin uygulanabilirlik ve etkinlik açısından değerlendirilmesi yapılmış mıdır?
- 6) Türkiye'deki diyabet vakalarının artmasındaki ana nedenler nelerdir? Bu konuda yapılmış olan araştırmalar ve raporlar varsa, bu raporlardan elde edilen bulgular nelerdir?
- 7) Sağlık Bakanlığı, diyabetle mücadelede halk sağlığını korumak için hangi önlemleri almaktadır veya almaya planlamaktadır?

CEVAPLAR:

Bakanlığımızca ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde “Türkiye Diyabet Programı” yürütülmektedir. Program kapsamında, Diyabetin önlenmesi ve komplikasyonlarının etkin tedavisi amaçları doğrultusunda “Sağlıklı ve Diyabet Riski Taşıyan Bireylerin Diyabetin Önlenmesi Konusunda Eğitilmesi ve Farkındalığın Artırılması” ile “Diyabetiklerin ve Yakınlarının Eğitiminde Standardizasyon ve Yaygınlaştırma Sağlanması” hedeflerine yönelik olarak farkındalık çalışmaları sürdürülmektedir. Bakanlığımız tarafından hazırlanan “hsgm.saglik.gov.tr/tr/diyabet.html” adresinde diyabet ile ilgili ihtiyaç duyulabilecek bilgilere yer verilmekte, 14 Kasım Dünya Diyabet Gününde farkındalığı artırmaya yönelik etkinlikler tüm illerde saha teşkilatı tarafından gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan hastanelerde Dahiliye /Endokrinoloji kliniklerinde kullanılmak üzere diyabetli bireylere yönelik standart eğitim materyali olarak “Diyabetli Hasta Eğitimci Rehberi” hazırlanmış, basılmış ve yaygın olarak kullanılmaktadır. Adı geçen rehberin “Çocukluk Çağı Diyabeti Eğitimci Rehberi” de hazırlanmış, basılmış ve Çocuk Endokrinoloji kliniklerinde kullanılmaktadır.

Diyabetli hastaların klinik takibinde evde kendi kendine kan şekeri takibinde kullanılan glukometrelerin standardizasyonu çalışmaları Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından sürdürülmektedir.

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve ilgili sivil toplum kuruluşları ile işbirliği halinde Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi (USES)’nde “Aile Hekimleri İçin Diyabet Yönetim Eğitimi” hazırlanmış ve halen sistem içinde yer almaktadır.

Kronik hastalıkların erken tanısı ve standart izleminin birinci basamak sağlık kurumları başta olmak üzere sağlık kurumlarında sağlanabilmesi amacıyla “Hastalık Yönetim Platformu” 2021 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu platformda aralarında diyabet ve obezitenin de bulunduğu bazı kronik hastalıklar için tarama ve izlem modülleri klinik kılavuzlar ve bilimsel öneriler yer almaktadır. Diyabet ve birçok hastalık için risk faktörü olan obezitenin zamanında saptanması, bu hastalıklar için risk taşıyanların erken dönemde belirlenerek Sağlıklı Hayat Merkezlerine veya ihtiyaca göre ikinci basamak sağlık kurumlarına yönlendirilmesi, gerekli sağlıklı yaşam alışkanlıklarını kazanmaları için hizmet verilmektedir.

Tip 2 Diyabetin en önemli risk faktörü olan obezitenin önlenmesi ve sağlıklı beslenme alışkanlıklarının yaygınlaştırılması amacıyla “Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı” yürütülmektedir. Bu çerçevede: Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından önerimiz üzerine trans yağ kullanımı 31.12.2020 yılından geçerli olmak üzere yasaklanmıştır. Ayrıca Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu ve sektör iş birliğinde ambalajlı gıdalarda tuz ve şeker azaltma protokolü imzalanmıştır. Buna göre 2025 yılına kadar mamul gıdalarda şeker ve tuz tedrici olarak azaltılacaktır. Benzer şekilde Türkiye Lokantacılar ve Pastacılar Federasyonları ile tuz ve şeker azaltma protokolleri imzalanmıştır. İl sağlık müdürlüklerince halk eğitimleri ve okul eğitimleri düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.

Yine Türkiye Diyabet Programı kapsamında “Çocukluk Çağı Diyabetinin Kontrolü” başlığı altında çok sayıda çalışma yürütülmektedir.

Konuya gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim.